

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek.

List velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr. za četr leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu. — Ustanovniki in deležniki tiskovnih družtev dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodava knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi ne sprejemajo. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr., in vsakokrat za kolek 30 kr.

Prošnja do svetlega cesarja,

ktero je politično društvo „Slovenije“ v Ljubljani v obnem zboru 25. dne januarja sklenilo, je denes na čelu našega lista ponatisnjena, da jo vsakdo lahko čita in vè, kaj da podpiše. Podpisati sme vsak avstrijski državlján, ne glede na znesek davka, ki ga plačuje. — Ni treba, da se ravno pod tiskano prošnjo podpisuje, ampak zadostuje, če so podpisi na čedni pôli belega papirja, na katero se od zgoraj sledeče napiše: Mi podpisani pristopimo k prošnji slovenskih rodoljubov do presvetlega cesarja v zadevi direktnih volitev.

Rodoljubi pa imajo zdaj najlepšo priliko za blagor naroda kaj storiti. Slednjič naznanjamo, da rad prevzame podpisane prošnje blagorodni g. grof Ferd. Brandis, prvosednik kat. pol. društva v Mariboru, kateri bo poskrbel, da pridejo prošnje na svoje mesto, ako se vsaj do 23. t. m. v Maribor pošljejo. Prošnja se glasi tako-le:

Vaše ces. kr. apostolsko Veličanstvo!
Najmilostivejši Cesar in Gospod!

S pravim veseljem in živo hvaležnostjo so Najvišemu prestolu zvesto udani avstrijski narodi spomenske besede Vašega c. k. apostolskega Veličanstva čuli: Naredite mir med mojimi narodi!

Upali smo, da se bode to vzvišeno odločenje tem prej izpolnilo, ker je Vaše Veličanstvo izvolilo pozvati v svetovalstvo Svoje najvišje krone take može, katerim je bil lepi nalog dan, pomirjenje med narodi in deželami Habsburške monarhije doseči.

Pričakovati smo imeli to tem prej, ker spoznavamo v diplomu od 20. oktobra 1860. l., ktero je Vaše Veličanstvo kot nepreklicljiv državni zakon slovesno proglasilo, zagotovljeno podlogo onega obnovljenja avstrijskega cesarstva, v kate-

rega okvirjih bi vsi stoletja skupaj živeči narodi, varovaje svoje narodne in zgodovinske pravice, razvijali se veselo in povzdignili skupno Avstrijsko domovino do moči, ki je njenega visocega poklica vredna.

Obžalujemo pak, da moramo Vašemu Veličanstvu izpovedati, da se ta naša lojalna upanja niso izpolnila, temveč da se je pod sedanjo vladu Vašega Veličanstva moč in veljavo države slabeči razpor še pomnožil.

A naravnost nepregledno daleč bi ta razpor posegel, ako bi se izvršile zadnje dni priobčene namere o državnem Avstrijskem zastopu, kakoršne ima ena posamezna stranka naše velike domovine, — namere, ki potrjeno pravo deželnih zborov uničujeje, ravnopravnost avstrijskih narodov na korist one stranke škodujeje, in utrjujeje absolutno gospodstvo ene manjšine nad vsemi narodi in strankami, ki ne spadajo k tej posamezni stranki.

Slovenski narod, čegar sinovi so v neprestani zvestobi in udanosti za Najviši prestol Vašega Veličanstva v tolikih bitvah navdušeno in pogumno krvaveli, ob mirnem času pa vselej zvesto svoje državljanske dolžnosti izpolnjevali, — ne more se sprijazniti s takimi namerami tem manj, ker je jasno, da imajo ta cilj, Avstrijskim Slovanom najvažnejše državljansko pravo kratiti, namreč pravo pristojnega in pravičnega parlamentarnega zastopstva.

Ta krivica bi pa Slovence tem huje zadela, ker po nameravani volilni reformi bi imel pol drug milijon broječi slovenski narod s komaj dvanajstimi poslanci zastopan biti.

Vaše Veličanstvo! Vedno zvesti slovenski narod je živo prepričan, da očetovsko srce njegovega blagega in pravičnega cesarja vse narode in plemena z enako ljubeznijo objemlje. Iz tega trdnega prepričanja gledajo narodi s tem večjim zaupanjem k Vašemu Veličanstvu, ker hočejo ono

protečo nevarnost odvrniti, ki je izražena v Vašem Veličanstvu že izročeni adresi češkega naroda, da bi se s to nameravano volilno reformo „dejanstvene razmere ustvarile, katere bi celó posredujoči oblasti Vašega Veličanstva zavire delati mogle.“

Vaše Veličanstvo!

V tem resnem času stopamo pred posvečeni prestol Vašega Veličanstva s spoštljivo prošnjo: naj izvoli Vaše Veličanstvo vsled Svoje vladarske oblasti ustaviti to ravnanje na pogubonosnem potu in v svetovalstvo Najviše krone može poklicati, ki bodo na podlogi polne ravnopravnosti zaželeno spravo med narodi in deželami uresničili.

Bog ohrani, Bog blagoslovi Vaše Veličanstvo!

Obrazložitve štajarskega dež. zbora.

XVIII. Seja 5. dec. 1872. Oddanih je bilo več prošenj, med katerimi je ona celjskega okr. zastopa gledé uravnanja Savinje izročena fin. odseku, in prošnja občine Janževivrh-Arlice pri Ribnici oddana po g. dr. Vošnjaku, da se zopet vpelje dovoljenje k ženitvi. Tě in mnoge druge prošnje ostale so nerešene, tudi preuredba občinskega reda bo počivala leta dni v prahu. Deželni zbori imajo po ustavaški politiki vse premalo časa za koristno delovanje. — Iz poročila fin. odseka o stanju deželnega premoženja pozvedamo, da je na dobrem. Plačati ima za tekoče leto dež. blagajnica obresti . . . 129.096 gl. sama pa dobiva obresti za . . . 285.421 gl. toraj preostaje blagajnici: . . . 156.325 gl. Po predlogu šolskega odseka se sklene, da dobijo učitelji enorazrednih ljudskih šol, ki so v III. in II. razredu plače, od 1. jan. 1873 osebne priklade letnih 60 gold. — Srenji Freiberg v muriškem okraju se dovoli, da se loči srenje Rantén, s katero je dozdej zložena bila. Stvar je občnega pomena vredna zato, ker je odsek za občinske zadeve v poročilu o preuredbi srenjskega reda, izdelanega po dež. odboru, v obče priporočal združenje srenj, ako posamezne opravkom samouprave niso kos, gledé omenjene srenje je pa, in scer po pravici, predlagal ločitev, ker je srenja Rantén bolj ubožna in mora toraj freiberska samo zaradi ubožnejše srenje več priklade plačevati, zaradi česar ste srenji že več let v vednem prepiru živele. — Enake so pa razmere v mnogih krajih, in bolj ko bode postava komandirala zloževati srenje, več bo tudi nezadovoljnosti, in — prepiróv. Več prave svobode bi toraj bilo srenjam želeti, da se namreč druží, kar je rado skupej, in loči, kar skupej ne sodi, pred vsem pa, da se polajšajo srenjam muke uradniških pisarij.

Dolg in živ razgovor navstane pri predlogih finančnega odseka zastran tehnike v Gradcu, ali bi se zidalo novo poslopje, kakor predlaga večina dež. odbora, ali ne? Že 1. 1870 je dež. zbor dovolil 40.000 gl., da se pokupijo poslopja

stoječa na onem mestu, kjer je namenjen prostor za novo tehniko. Izdelati so dali za 5000 gl. že tudi načrt in dozdevni stroški za novo, velikansko poslopje so preračunani na 1/2 mil. in 5000 gold. — Večina finanč. odseka pa ni pritrdila predlogu dež. odbora, marveč nasvetovala, da se naj onih že dovoljenih 40.000 gl. porabi v pripravljanje omenjenega prostora ne gledé na to, ali se bode novo poslopje stavilo ali ne, za zdaj pa samo razširi kemijski laboratorij, ki je premajhen, za kar se naj privoli 8000 gl. — Manjšina fin. odseka je pa v smislu dež. odbora predlagala, da naj dež. odbor natančni račun za stavljenje novega poslopja in potrebnega pohištva napraviti skuša in prihodnjemu dež. zboru predloži.

Sreča, da je dež. zbor s 36 proti 19 glasom sprejel predloge večine fin. odseka. Veseli nas, da so med 36 glasovi tudi oni slovenskih poslancev. Stvar je pa ta-le: Krivica bi bila deželi nakladati strahoviti strošek za novo poslopje, ko vendar to šolo komaj tretjina štajarskih, 2 tretjini pa vnenjih dijakov obiskuje. Krivica bila bi tem večja, ker moramo Štajarci prilagati za tehnike po drugih deželah, ktere vzdržuje država, to je obdačenci, v tem ko država za graško tehniko nič ne stori. Vsi govorniki, ki so proti stavljenju novega poslopja ob dež. stroških bili, so toraj prav imeli poudarjaje, da naj država stroške prevzame, do tačas se pa potrpi kakor se more. Nasprotnih misli bili so posebno graški poslanci, ki so se čudno bahali s slavo svoje tehnike in zahtevali, da se naj strošek za stavljenje nemudoma dovoli, sicer tehnike slava obledi. Po mislih dr. Rechbauerja bilo bi nespametno državne pomoči čakati, v tem pa stavljenje poslopja odlašati. V pojasnjenje te nespameti povedal je pravljico o kmetskem fantu, kteremu so v hudi zimi prsti pozebli, kteri je pa svojega očeta dolžil, rekoč: „Prav se mojemu očetu godi, zakaj ni niso rokavice kupili?“ Blezo enako — dostavlja R. — se nam godi: mi tirjamo, da nam država šolo postavi; preden pa država v pomoč priteče, pustimo šolo pod zlo iti. — Smešno; če je tehnika v sedanjih prostorijah tako slavna postala, zakaj bi šla rakovo pot, ako v sedanjem poslopiju še nekaj časa ostane. Ono pravljico je pa lahko popraviti s tem, da je fant sam prav bedast bil, ko ni rok v žep dal, da bi mu ne bile pozeble. — Če ne moremo, kakor bi hoteli — rekel je pri tej priliki g. dež. odbornik Herman, — moramo pa, kakor zameremó. —

XIX. Seja 6. dec. 1872. V katastralno cenilno komisijo voli se bar. Washington. — V deželni odbor se je namesto odstopivšega Plankensteinerja izvolil dr. Michl s 13 glasovi proti dr. Schreinerju, graškemu županu, ki je dobil — od 25 oddanih glasov — le 10. Poročevalec v „Sl. Narodu“ pravi, da je dr. M. dober jurist in tudi v narodnem oziru ne prenapet. Želeti je res zmernih in modrih mož v dež. odboru, ki imajo srce

tudi za naš Slovence. — Sledi volitev 3 poslancev v drž. zbor, dveh iz skupine nem. kmetških občin, ker nista grofa d' Avernas v drž. zbor šla in toraj svoj mandat zgubila; eden pa namesto dr. Lippa za mesta in trge gorenje strani. Pred volitvijo izpoveda g. Karlon v imenu nemških in slovenskih federalistov, da se držé kakor pri dveh prejšnjih volitvah l. 1870 in 1871 tako tudi zdaj pravnega ugovora, da namreč sedanjega drž. zbora ne pripoznavajo kot postavnega, in da naj prvo sednik to do znanja vzame. Imena teh naših možev so: Karlon, gr. Platz, dr. Vošnjak, dr. Dominkuš, Alfr. gr. d' Avernas, Weinhandl, dr. Lehman, žl. Gudénus, Bärenfeind, dr. Srnec, Herman, Kabr, Allinger in Hen. gr. d' Avernas. — Pri teh besedah navstane v zbornici nemir; dež. glavar pa odgovori, da tudi on tej izpovedi nasproti ostane pri tem, kar je ob enakih prilikah v prejšnjih sesijah javljal in čemur je zbornica pritrdjevala, da namreč ta očitna izpoved volitve v drž. zbor overati ne more. —

Izvoljena sta potem bila: žl. Gudénus s 45, in gr. Platz s 43 glasovi zmed 57 oddanih. Če poročevalec v „Slov. Narodu“ tukaj pravi: „Oba sta konservativna, ker sploh v dotični skupini ni drugih poslancev“, je to le hvalevredno za nemške poslance kmet. občin; ko bi pa ti poslanci konservativni ne bili nego liberalni, bi njih imena ne stala med slovenskimi federalisti, in naši pol. protesti brez nemških poštenjakov bili bi smešne pustne burke. Bodimo toraj veseli, da nas vsaj podpirajo nemški konservativci. —

Volitev za mesta in trge je bila še le drugi dan, ter je zopet voljen dr. Lipp, kateri se je bil poprej odpovedal, češ, da ima kot direktor dež. bolnišnice preveč opraviti. Ker je pa volitev zopet sprejel, je bilo vse menda le komedija, da je zvedel, ali ga imajo ustavaki še radi. — Gospodarski odsek stavi v smislu dež. odbora naslednje predloge, ki so bili brez vsega besedovanja sprejeti: 1. da se namesti po deželi 10 živinskih zdravnikov z letno plačo 500 gld., in toraj že za to leto v dež. proračun postavi 5000 gld. — 2. Dež. odboru se naroča, a) da brž ko mogoče zdravnike imenuje, ter njim začasno odkaže okraje in opravila; b) v prihodnji sesiji nasvetuje, kako jih stalno namestiti; c) pri vladi vse poskusiti, da se postavijo tudi cesarski živinski zdravniki, in d) da vlada več štipendij privoli za izšolanje potrebnih živin. zdravnikov. — Tukaj bi bili želeli, da se oglasi kateri zmed slovenskih poslancev, ter stavi predlog, da se naj učenci za slov. stran dežele potrebni, pošiljajo v Ljubljano v živinozdravniško šolo, sicer dobimo samih nemških živin. zdravnikov, ki niso sposobni za naše kraje.

Laškemu in gornje-gradskemu okr. zastopu se dovoli, da sme prvi 34%, drugi pa 40% okr. doklade od vseh direktnih davkov (z 10% priklado šolskih stroškov vred) za tekoče leto pobirati.

Zastran dež. gledišča v Gradcu so po dolgem besedovanju slednjič sprejeti bili predlogi finanč. odseka: 1. da sme dež. odbor gledišče za 200.000 gld. prodati proti temu, da se svota izplača in poslopje gledišče ostane. Obrok za nakup je do 15. dec. 1873. — 2. Če se pa do tčas ne prodá, se ima po izdelanem načrtu prenarediti in popraviti, za kar se dovoli 100.000 gld., ki se vzamejo na posodo. 3. Popravljenno gledišče se dá potem v najem, in scer za toliko, da se deželi obresti za stroške in za amortizacijo posojila vračajo in še nekaj več znašajo.

Slednjič so Gračanom za ljubo zopet vpregli deželo, da priklada za dekliško mestjansko šolo osmerih razredov v Gradcu iz prva in noter do drugega leta, ko se enkrat prične, 4000 gld.; od tretjega leta naprej pa vsako leto 2000 gold. To vse zato, da bode — po besedah poročevalca dr. Jož. Kaiserfelda — ta mestjanska dekliška šola vzgled drugim šolam po deželi. — Za dobre vzglede bi se pa ne smelo toliko plačati.

Gospodarske stvari.

O petiotiziranju.

(Piše Rih. Dolenc.)

Zdaj storimo korak naprej. „Voda zdaj na tropinah leži, katere se vsako drugo uro z drogom dobro pomešajo, po 24 ali k večjemu po 48 urah se je voda napila vseh raztopnih tvarin iz mehov in pecljnov in je prav enaka prvemu moštu, samo da ni sladka“ — tako „Narod“. Da bi le res tako bilo, ne bilo bi napčno, pravimo mi. Toda, kar je bilo v 43. številki „Gospodarja“ rečeno, da obstoji mošt „iz več kemično skoro čisto neznanih prvin, katere tičijo brez vsega dvoma v lupinah, in katere se še le med kipenjem tako spremenijo, da nastanejo iz njih razne nepoznane kemične zveze, — naj brže hlapne ali eterične narave — katere poznejšemu vinu še le pravo vinsko lastnost podelé;“ to ni nikaka fraza, to je gola resnica, katero je skušnja sam Bog vedi kolikokrat že spričala, in katere se mi trdno držimo. Ako smo tej resnici v dokaz na omenjenem mestu ipavsko vino navêdli, t. j. eno južnih vin, katero se pusti na tropinah povreti, naj nam boče tukaj v daljni dokaz dovoljeno vino severnih vinskih dežel omeniti, to je po celem svetu sloveči „renski rizling“. Risling ne velja skoro nič, ako se ne pusti mošt 2—4 dni na luščinah ali mehovih vreti; tako se doseže vino, ktereга butelja stane v Klosterneuburgu že 5 gld., prvi izvrstni renski rizling doseže pa tudi ceno 20 gld.! Ali ni to očeviden dokaz, da izleče še le kipenje vinu lastni, nad vse prijetni duh in okus prav iz lupin? Brez vse dvombe je tako in ne drugače! Nikdar se ne bode dalo dokazati, kar „Narod“ trdi, da se namreč že s prostim omivanjem tropin

z vodo lahko ravno to doseže. Tropine se morajo ekstrahirati, ne pa prosto omivati; ekstrahirajo se pa — ne z vodo samo na sebi, ampak z alkoholom in gorkoto, koja iz kipečega sladkorja nastaneta. Tisti sladkor pa, kterega je v stisnjenih tropinah še 2—3 %, tega v 24—48 urah storiti ne more. V tolikem času se v hladnem trgatvinem času — in hladne, dà mrzle trgatve niso bele vrane, že celó v severnejših deželah ne — sladkor, ki je še v otisnjenih tropinah, se razkrojevati ne prične; in naj pride tudi deset novičarskih poročevalcev, kateri trdè, da so tako s tropinami ravnali kakor „Narod“ svetuje, ter v 24 ali 48 urah burno kipenje dosegli, zavrnilo bodemo vse z besedami: Ta je prav bôsa! — In ako bi sladkor od 2—3 % tudi povrel, kaj če to zdati? celó nič! Slednjič vprašamo: kje se vzame alkohol pri drugem, tretjem itd. nalivu? Kaj zbudí pri teh nalivih „burno“ kipenje? Zadostna mera alkohola stori še precej svojo dolžnost tudi brez velike gorkote in burnega kipenja, kar bomo dokazali pri petiotiziranju z vodo in alkoholom. — (Dalje.)

Naše gojzdarke razmere, da je grôza.

Ni dolgo, kar grem po nekem opravku skoz Jurjev klošter. Gredè po nekem klanecu vidim, — stojim in gledam, če je res, kar vidijo oči. Vidim namreč tu kup, tam kup posekanih hojk, po 1 ali 2 seznja dolgih, ravnih ko sveče, okleščenih, kakor se drugod pripravljajo fižolnice ali kolnice za vinograd. Naj lepše je posekal, pustil pa kruljeve, dvavrhnate, poškodovane in stare prtilkovce!! Od 500 do 1000 jih je znabiti posekal! — Vprašam nekoga, čigavo je tisto grmovje? Odgovori mi: „Tu gori le tega lastinarja!“ „Kako pa se piše?“ vprašam. Reče: Menda Roštohar! Vprašam: „kaj ga nihčér ne posvari, da ne sme tako neumno delati? Koga pa imate za župana?“ „Ja, v žlahti sta si ta lastinar in pa naš rihtar“ (župan). Ja v žlahti!!

„Zakaj ste pa župani? Ne veste gojzdnih postav, ki prepovedujejo toliko grozno potrato delati z gošo? Ti vaš Roštohar je sebi in vašemu kraju za prihodnje čase storil kvara več ko za 1000 gl. Ali imate Klošterčani znabiti še več takih zapravljičev? — Kje so pa tisti trije moží nemčurji, o kterih smo daleč na okoli slišali, kako pri Vas zvonèc nosijo več let v rečeh, ki jih ne umèjo? kje so zdaj, da svojega soseda obvarujejo neumne potrate in vso okolico poškodovanja? Ako bo v 50 letih rušta treba, bote li leskovino sekali za trame...? Hojko za fižolnice! O neumnost čez vso neumnost, posebno za Vas sosede, ki se bahate s nemčursko svojo pametjo! Vi bahati velikaši, vi zaslužite kazni, več ko oni revni butec. — Pojasnite njegovo neumnost revežu vsaj Vi, gosp. župnik, dasi ne gre ta reč v Vaš poklic!*)

*) Bodo li morali še duhovniki učiti, kako da je z

Kmetovalci, bodite vsaj vi pametnejši! dopovedujte sosedom, naj puščajo mladim drevescem prostora obraščati se več let v gosti gošavi; ko pa po 2 ali 3 seznje odrastejo, jih še le otrebite, ter gošavo okol njih posekajte. Drevesec samih pa ne obsekavajte mladih, mehkolesnih nikar ne klestite! Veje potrebujejo, in nižje do tal ko jih imajo, lepše rastejo in zdraveje ostanejo. Okleščenim cedi se sok, do svrši suši se les, drevó se zvotli in več ko pol cene zgubi, ali pa vso; in če hosta za hosto tako, velika škoda in zguba za cele kraje vam bo! Z Roštoharji pa v črne bukve! B. G.

Dopisi.

V Mariboru 9. svečana. Nekdo iz Ljutomera je v poslednjem „Gosp.“ pohvalil tamošnje kmetovalce, da so povečem „dobri in varčni gospodarji“, da se po večem „pošteno in možato obnašajo“, so „marljivi, se svoje narodnosti zavedajo, čuteči se Slovence“.

G. dopisnik le ene stvari pogreša, da se namreč ondašnje ljudstvo „Čitalnice“ bolj vdeleževati noče; čemur g. dopisnik, kakor se meni dozdeva, pravega vzroka ne pozna. Bog ne daj, da bi ga hotel žaliti, če mu nekoliko iz zadrege pomorem. — Hvalim jegovo navdušenost za narodno čitalnico, za katero res zasluge ima; pritrjujem mu, ako kmetovalce vabi, naj obiskujejo čitalnico, in si v njej iščejo „dušne in telesne okrepcave“, ker sem prepričan, da to stori iz domoljubja, želeč, da bi ljudstvo čitalo in se izobraževalo. Pa kar mi v onem dopisu menje ugaja, je to, da odveč govori o „razveseljevanju“, o „zabavah“ in „veselicah“, ker te po mojih mislih niso ne ze sedanji vihari čas, ne za tamošnje ljudstvo.

„Čitalnice“ so sicer v svoji prvotni dôbi mnogo koristile, ali sedanjemu času več ne zadostujejo, ker se v njih politična vprašanja razpravljati ne smejo, v sedanjem času pa politika zvonec nosi, ter se narodnost le po pravi Avstriji primerni politiki rešiti da. Sedanji čas res več zahteva, kakor narodnih „veselic“, tudi še vse kaj druga, kakor le samo to, da je ljudstvo v narodnem oziru vzbujeno. Slovenci smo živo preverjeni, da nam sreče ni pričakovati, ako ne zmaga v Avstriji državno-pravna stranka. Kaj pa ova hoče in kako da njo mi podperati zamoremo, o vsem tem in mnogih drugih vprašanjih se mora ljudstvo v političkih društvih podučevati. Za tako resno dobo kakor je denešnja, posebno za nas Slovence, kterim se noge v klado devajo, ter nam kot narodu propad žuga, — v takoj dôbi so „čitalnice“ s „zabavami“ in „veselicami“ bolj igrače nego li središča umnega, narodnega delovanja! Da čitalnica kmetovalcem ljut. okraja ne zadostuje, je celó na-

gojzdi ravnati? Dokler km t kaj imaš, frèè okoli tebe nemčurji kot vranovi okoli koruzne njive; je pa s teboj vred zemlja gola, se nemčur le bobna veseli, ki te izbobna. Vredn.

ravno. Ovo ljudstvo je preresnobno za veselice; kmeta žulji na rokah vedno prav resnih reči opominjajo; pričajo mu, kako težko da prideljuje kruh, s katerim svojo družino živi, da se s potnim obrazom truditi mora, če hoče velike davke plačevati. In zato ne veselijo kmeta prazne „zabave“, temuč ga zanimiva le to, kar ga v njegovem poklicu podpira. Zato rad posluša poduk in obiskuje kmetijsko šolo; zato skrbi za zboljšanje svojega imetka in se vdeležuje založnice; zato pa tudi časti in spoštuje možé, ki so ove prekoristne naredbe ustanovili; pa za „zabave“ in „veselice“ mu ni, posebno če je obsojen le gledati, kako da se vitki gospodiči in nježne gospodičine brihtno obračajo in plešejo. — „Veselice“ in „zabave“ pa tudi stanejo denarja, in tega „varčni in dobri gospodarji“ rajši za potrebnije reči potrošijo, kajti gre ljudem trda za denar. To je po mojih mislih eden poglavitnih vzrokov, zakaj da ljut. kmet čitalnice ne obiskuje, in enakih vzrokov je še več. Iz tega pa sledi svét za ljut. narodnjake, naj bi „čitalnico“ s kakim „političnim“ društvom zamenili, s katerim se kaj lepo tudi strinjajo čitalnični nameni. Tako društvo bi bilo za ljudstvo, ki se „svoje narodnosti zaveda“, ker bi ga politično vzobraževalo, česar je bolj treba kakor „veselic“. In gotovo bi v Ljutomeru ne manjkalo modrega voditeljstva v političnem društvu. Vrli narodnjaki, presodite ta nasvet!

Iz Ptuja, 10. sveč. (Zadeve o naše bolnišnici.) Ptujčani hočejo pozidati novo, javno bolnišnico, in scer zarad pomanjkanja potrebnega prostora v mestu na zemljišču, spadajočem v sosednjo srenjo Karčovinsko in deloma tudi v Kaniško. V ta namen je mestna srenja prosila Karčovinsko, da se gledé prostora za bolnišnico potrebnega odpové vseh pravic, ktere jej vsled obč. reda pripadajo. To pa zadeva posebno krajno policijo in popisovanje zamrlih, in drugo, kar obsega bolnišniška postava od l. 1872. Srenja je pa zahtevanje mestjanov odbila, ter se noče odpovedati svojih pravic. Mestna srenja se je bila torej obrnola do dež. odbora, kateri bi naj posredoval, da se zemljišne parcele za stavljenje bolnišnice zahtevane izločijo iz omenjenih dveh srenj in mestni srenji pridružijo. Karčovinska srenja se pa nikakor ne udá, in po pravni poti se ji tudi proti njeni volji lastnina vzeti ne more. Kako da bode mestna srenja iz te zadrege se izkopala, še ne vemo.

n. Iz Konjic, 10. t. m. Naše katol. polit. društvo je včeraj soglasno pristopilo adresi „Slovenije“ do Njih Veličanstva, presvitlega cesarja, proti direktnim volitvam. Z več kakor 300 podpisov prevedena je dnes romala v Ljubljano, da se drugim pridruži ter gre na Dunaj pred cesarski prestol, Slovincem rešenja prosit.

Ze v začetku meseca oktobra l. l. smo odposlali do c. k. ministerstva notranjih zadev protest zoper iztiranje čč. oo. Jezuitov. Ker pa skuš-

nja uči, da liberalna sedanja vlada tudi tisoče konservativnih glasov ne porajta, zato smo se tudi soglasno pridružili peticiji Vašega in drugih konservativnih društev zoper zatiranje duhovnih redov in samostanov.

Svitli cesar edini zamorejo v teh razburjenih časih še pomagati. Od sedanje vlade katoliška stran nič pričakovati nema.

Iz Brežic, 9. sveč. (Vzdržanje cest.) — Občinsko predstojništvo v Seli (Trnovec) odmeri 266° občinske ceste breški grajšini za posipavanje in vzdržanje. Grajsko oskrbnništvo pa noče ceste prevzeti. Občinski predstojnik napravi kratek proces, pusti na grajšinske stroške cesto popraviti, znesek 75 gld. pa s pomočjo okr. glavarstva po eksekucijski poti iztirjati.

Grajsko oskrbnništvo se proti političnemu odloku za eksekucijo pritoži pri deželni vladi, in ko vlada odlok okr. glavarstva potrdi, rekurira oskrbnništvo do ministerstva notranjih opravil. Ministerstvo pa ovrže dvojni odlok okr. glavarstva kakor namestnje v Gradcu, in scer zato, ker pripada razsodba v tej stvari kakor tudi zvršitev razsodbe ali eksekucija samoupravnim organom. Vsled tega so se izročila vsa pisma dež. odboru, kateri je kakor ravno čujemo, ovrigel rekurs grajskega oskrbnništva ter naročilo srenjskega predstojništva potrdil. —

Iz štajarske Ribnice. Zastran dopisa od tod v šte. 5 „Sl. Gosp.“ naj popravim majhno pismo. Ni namreč sinu L. se to pri notarju v Marbegu pripetilo, kar dopisnik resnično poroča, ampak zgodilo se je pokojnemu očetu P. Držečniku. Pavel je sodnji slovenske vloge pošiljal, kar je za moža 60 let starega, ki se v šoli nikdar pisave učil ni, in pri hudi zagrizenosti uradnijskih nemčurjev zares toliko bolj hvalevredno, ker izobraženi in mlajši rodoljubi tega povsod ne storijo, kakor se od premnogih strani čuje.

Iz Ljutomera. (Okrajne razmere. (Dalje.) Iz tega, da je dopisnik od sv. Križa dozdamni stan naših okrajnih in občinskih cest grajal, sklepam, da mu mora zares za zboljšanje cest mar biti. To je hvalevredno. Tudi jaz ga v imenu okrajnega zastopa zagotavljam, da se taisti hoče kljubu vsem naravnim zaprekam, kakor so: slaba lega okr. cest, težko pridobivanje materiala itd., — poganjati za to, da se okr. ceste kolikor bo mogoče v najkrajšem času zboljšajo, pri vsem tem pa gledati, da prebivalcev okraja z dačo in nakladami ne preobloži. Kar se je zastran tega že dozdam storilo, prepuščam lahko in brez obotavljanja nepristranski razsodbi občinstva.

Najbolje bi res bilo, ko bi se našemu ljudstvu mogel vtisniti nazor, koliko da dobre ceste, okrajne kakor občinske služijo k povzdigi občnega blagostanja. Kdor pa hoče naprej, si mora pred vsem s pota spraviti ovire, ki jih pred seboj ima. Vsako gibanje je težavno ali celó nemogoče, ako so zapreke večje od sile, ki nas naprej žene. Brez

gibanja pa ni življenja. Ali se poslužujemo lastnih nog ali pa drugih sredstev, vselej smo na boljem, ako to, kar imamo storiti, zvršimo v krajšem času in z manjšimi močmi.

Kdor hoče den denes obstati, mora delati, kmet seveda z rokami, ali tudi s pametjo, ako hoče dobro delati. Prisluzil pa si bo zmiraj tem več, čem lažje in v kolikor krajšem času je svoje delo opravil. To je eno; drugo pa je, da kar si pridelamo, bodisi vsak za se, ali pa vsi vkupaj, to je v občini ali okraji itd., tega navadno ne moremo, pa tudi ne smemo vsega doma povžiti, temuč moramo, kar nam preostaja, v denar spraviti. To pa se zgodi, če kupčevalec sam po kako reč k nam na dom pride ali pa da jo mi sami dalje med ljudi, na trg spravimo. Kupčevalec boče tem rajše k nam po blagó prihajal in ga tem boljše plačeval, čem lažje blagó od nas odvažja in kolikor manj ga prevažanje stane.

Dobre ceste pridejo torej le nam na korist. Pa tudi za njega, ki hoče svoje blagó, svoje pridelke na tržišče spraviti, kjer se najda najboljše prodaje, ni vse jedno, kako da svoje blagó tje spravi. Velik razloček je, ako n. pr. 10 do 15 vaganov pšenice, ali pa 25 do 30 vaganov na voz naloži in tje pripelje; stroški so enaki, če se pa pri enakih stroških več opravi, je veliko boljše in le prodajalcu na korist. Koliko pa smo pri živini na boljem, ako je po slabih stezah ne mučimo in čez mero ne priganjamo, tega tukaj niti v poštev ne jemljem. Da so toraj dobre ceste velika dobrota za ljudstvo, spozna vsak, kdor količkaj misliti zna. Preudariti je še treba, po katerem načinu da bi se ceste najboljše napravljati in vzdrževati dale. G. dopisnik misli, da bi se kakor dozda tudi za naprej v natori popravljale. Z ozirom na stroške bi to sicer ne bilo slabo, ko bi prvič vsi vdeleženci imeli vselej važnost cest pred očmi, in potem dobro voljo, delo že iz lastnega nagiba, kolikor se dá, pošteno opraviti; in drugič, ko bi okrajnemu odboru bilo mogoče za vsakega voznika in delavca nadzornika postaviti. Ker pa nimajo vsi dobre volje, okrajne ceste kakor se spodobi, v dobrem stanu vzdrževati misleč, da to le za druge delajo, ker okr. cest morebiti na tej ali uni strani sami ne rabijo; je treba to reč tudi na drugi način poskušati, kajti je jasno kot beli dan, da tisti, ki se proti kakemu delu pritožuje, ga tudi nikoli iz proste volje ne bo zvesto opravil. (Kon. sledi.)

Za poduk in kratek čas.

Blagi pokojnici časten spominek.

Cesarica **Karolina Avgusta** je v nedeljo 9. t. m. v Beču umrla. Bila je žena pokojnega cesarja Franca I., od leta 1835 udovica. — Popisati se ob kratkem ne da, kar je preblaga gospa dolga leta sem storila za cerkve, cerkvene in

blagodejne naprave, za uboge, ki so redoma podpore dobivali, in za brezštevne druge, katerim je izredno pomagala. Bila je v pravem pomenu besede mati ubozih.

Kar pa še blago pokojnico posebno odlikuje je to, da je bila ne le po imenu, marveč v resnici katoličanka, srčno udana sv. katoliški cerkvi, skoz in skoz pobožna duša, vzvišen izgled ženskih kreposti.

Pokojna cesarica je bila hči že zamrlega kralja Maksimilijana I. na Bavarskem, rojena 8. febr. 1792, je toraj ravno dan pred smrtjo 81. leto svojega življenja dovršila. Po smrti cesarja Franca 2. marcija 1835 je tudi ona odmrila bila posvetnemu življenju in v tibi samoti živela služé Bogu in podpirajé ubogé in vsako dobro napravo. — Daj Bog blagi duši večnega veselja v nebesih!

Kat. polit. društvo v Wolfsbergu na Koroškem.

Ne davno obhajalo je to društvo letni občni zbor, pri katerem se je bilo iz vseh, tudi daljnih krajev silno veliko ljudstva sešlo. Poročal je kmetijski poslanec Pongrac o tem, kar se je v poslednjem dež. zboru na Koroškem godilo in ostro šibal poslanca mest labodske doline, Riterja, ki je nekđaj, ko je še oskrbnik grofa Henkelna bil, v ovčji koži okoli hodil, zdaj pa kot liberalec z volkovi tuli in vselej zoper korist kmetijskih občin glasuje. Zbor je sprejel z velikim navdušenjem in klicem: „dà dà — pred cesarja hočemo stopiti!“ protest zoper hujskalski sklep, s katerim se je liberalna večina dež. zbora v očete Jezuite zakadila; ob enem je izrekel zbor zaupnico častitim redovnikom pri sv. Andreju, kateri so 14 let sem, kar tam bivajo, pravi dobrotniki ljudstva, ker delajo marljivo kot dušni pastirji in tudi kot umni gospodarji na svojih zemljiščih marsikaj koristnega ljudem v izgled stavljajo.

Govorilo in sklepalo se je tudi o neposrednih volitvah, ki segajo kmetijskemu, konservativnemu stanu prav do živega. Prejšni prvosednik, grof Henkel je bil enoglasno zopet za prvosednika izklican, in ves prejšni odbor zopet voljen. — (Po „Vatld.“) Tako postopajo krepko in možato nemški kmetje, kateri čutijo, da je treba s zedinjenimi močmi braniti se liberalizma, ki narašča kot silna povodenj in žuga vse pokončati. — Naši slovenski glavači nemškutarke krvi pa hodijo rajši v mesta liberalnim „gospodom“ se lizat, kateri jih ščuvajo proti papežu, Jezuitom in duhovnikom, posebno pa še proti narodnemu jeziku! In naši bahači verujejo takim zapeljivcem, in širijo po vaséh pogubne nauke, ktere so jim „gospodje“ v mestih dali. — Slepec slepca vodi.

V kako zadrego včasih nemškutar pride, kaže naslednja zgodbica. K notarju R—lu v M. pride stranka s slovensko pisano oporoko ali

testamentom. Notar začne brati, pa že pri prvih besedah ne gre. Pisano je bilo: „Svojo dušo izročam Bogu, ki jo je stvaril“, — notar pa jeclja in bere: „ki jo je „zvaril“. In tolažé sam sebe potrdi: „Ja, je že tako prav“.

Omenjeno poslednje sporočilo je notar svojevoljno za neveljavno spoznal, ubogo udovo pa s tem poplašil, da če se „ne zgliha dons, pravda veliko košta“. — Zamorejo li podložniki take uradnike spoštovati?

Dobro raztolmačeno. Neki baron zagotavlja v družbi: „Pri moji veri, za vse to, kar sim pri dvoru časti dosegel, nisem ne ene stopinje storil.“ — „Rada Vam to verujem“ — pravi mlada brihtna gospa — „vsaj se ne pravi stopinje delati in hoditi, če kdo lazi in se prilizuje“.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Tedaj 10. t. m. — tako poroča „N. fr. Pr.“ — bil je min. posvèt vpriči cesarja, ter se je volilna preuredba na toliko določila, da zamore v drž. zbor priti. — Tudi Poljaci bi bili na toliko obdelani, da vsaj nasproti govorili in glasovali ne bodo. — Po naših mislih so to le slabe tolažbice za gospode poslance na Dunaju, da zamorejo vsaj nekoliko veseli na kateri ples v pustu iti. — V tem ko „N. f. Pr.“ zmagonosni generalmarsch igra, poročajo pa bečki in vnanji nemški listi o ministerski krizi, vsled ktere bi razen Lassérja in Stremay'ra vsi drugi ministri odstopili, v ministerstvo pa zopet stopila Taffe in Goluhovski. To bi bilo neko „konservativno“ — pa ne preveč, ampak tako-le malo „konservativno“ ministerstvo, in to le za zdaj, menda za čas dunajske razstave. — To vse so politični otrobi, katerih nočemo povezavati. Ena je gotova, da so si namreč sedanji ministri zastran železnice navskriž. V finančnem odboru drž. zbora se je vnela živa razprava o tem: ali bi železnica iz Koroškega čez Predil v Gorico in dalje v Idrijo in št. Peter šla, ali pa skoz Loko? Za prvo je fin. minister Pretis, za drugo pa min. trgovine Bahhans, ki je tudi proti min. Auerspergu nekako občutljivo govoril. Isti odbor je sprejel tudi sklep, da se naj gledé na veliki strošek 14 milijonov, ktereга mora država že sedanjim železnicam doplačevati, vladi na znanje dá, naj ne dovoljuje takih železnic, ktere potrebujejo državne pripomoči za svoj obstanek. Temu sklepu se je ustavljal minister trgovine, češ da je nekaka nezaupnica do vlade; pa pomagalo ni nič, sklep je bil s 15 glasovi proti 6 sprejet.

Omeniti je še prošnja studeniškega grajskega posestnika Lud. Sparovca, v kterej prosi drž. zbor, da naj odpravi tretjino priklade, ktera pripada posestnikom takih grajšin, ktere imajo pravice patronov. Še ljubše bi pa studeniškemu

patronu bilo, da državni zbor odpravi s kratka patronat z vsemi pravicami in dolžnostmi. — Fletno bi res bilo, ko bi gospodje patroni, ki so — kakor studeniški — cerkvena posestva pod ceno dobili, še tudi vse dolžnosti proti oguljeni cerkvi meni in tebi nič odložili. Sicer bi pa res sreča bila, ko bi duhovniki in cerkve rešeni bili mnogih prav čudnih patronov. — Pri tej preveč mikavni priliki opominja dr. Rechbauer vlado, da vendar enkrat predloži postavo, ki bode razmere med državo in cerkvijo uravnala. Postava seveda mora biti taka, kakoršno si liberalci želé, sicer je ne sprejmó.

Na Kranjskem kakor na Českem delajo vladini organi, kar koli je mogoče, da se protesti zoper dir. volitve presilno ne množijo. Na Českem se kakih 14 dni sem skoro vsakokrat posebno „Politik“ konfiscira. In v Ljubljani je 11. t. m. „Slov. Narod“ 34. šte. zopet, zdaj v kratkih dneh že drugokrat konfisciran bil. Vse to zarad dir. volitev. Vlada na Kranjskem je tudi oklic razposlala, v katerem se „demonstrativno dejanje imenuje, s katerim se „mrzenje do vlade kaže“, ako se od pol. društva „Slovenije“ sklenjena prošnja zoper dir. volitve po hišah nosi, ali na javnih mestih: v gostilnicah, kavanah, štacunah, šolah itd. v podpisanje polaga“. — Rodoljubi bodo že druga pota našli, da Slovenci s podpisi svojo voljo svitlemu cesarju na znanje dajo. Poroča se nam iz Ljubljane, da prihajajo podpisi iz vséh — tudi štajarskih krajev Slovenije.

Šestero (nemških) tirolskih državnih poslancev je na poziv prvosednika drž. zbora svoj mandat odložilo; vladi toraj ne ostaja drugo, nego srečo poskusiti s postavo direktnih volitev za silo. Tudi dr. Oelz iz Predarlskega se je lepo zahvalil in ne gre na Dunaj. Tako storijo brž ko ne vsi, katerih dozdej v drž. zboru ni bilo.

Vnenje države. Na Švicarskem je vsled krivičnega postopanja luteranov in poimenokatoličanov zoper katoliška škofa genevskega in bazel-soloturnskega vse po konci. Katoličani s svojimi dušnimi pastirji na čelu se krepko branijo, liberalci pa divjajo naprej.

Na Nemškem so izročili preč. škofi vladi in dež. zboru obširno spomenice, v kterej branijo v prekrasni besedi pravice kat. cerkve proti domišljeni državni vsemogočnosti. V tem pa, ko liberalna vlada boj zoper kat. cerkev snuje, jej kopá grob majhen možiček židovskega rodú, namreč poslanec Lasker, ki je pri obravnavi državne proračuna čudno osvetil sleparije, ki se godijo pri dovoljenju železnic in raznih bank. — Wagener, drž. svetovalec in poročevalec pri kralju, mož, ki je na vse kriplje na to delal, da so se oo. jezuiti kot „državi nevarne osebe“ iztirali, stoji zdaj vsled Laskerjevih razodetij pred svetom kot slepar, ki je v svoji visoki službi le za svoj žep delal! Enaka prede finanč. ministru in še drugim. Ministerstvo bode z večine odstopiti moralo,

Razne stvari.

(Potrjenje.) Štaj. dež. odbor je po dovršenem triletnem poskušalnem tečaju potrdil na realni gimnaziji v Ptujju gg. profesorja Končnika in Gaupmana, ter imata zdaj definitivno službo. Gosp. G. uči risarjivo.

(Neprijetni gosti.) V petek 7. t. m. so šli konjiški lovci nad volka, kateri se je po naznanilu na Brinjevi gori klatil, in res ustrelil tržan Fr. Ajtič pol ure zvonaj trga za potom v Čadram volkuljo. Iz Oplotnice je prišel glas, da se v okolici še dva volkova klatita. Mogoče da je ustreljena volkulja sameca in mladiča v družbi imela. —

(Kat. pol. društvo pod Donaško goro) se je preselilo v hišo krčmarja A. Korez-a blizo Rogatea, na razpotju Monšberško-Žitalske ceste proti Ptujju, in bo imelo tam 23. t. m. zbor, h kateremu vse ude in prijatelje prijazno vabi odbor.

(Vabilo.) Bralno društvo pri Mali nedelji bode v nedeljo 23. t. m. ob 3. uri popoldne v tukajšnjem šolskem poslopju imelo svoj občni shod, v katerem bodo na vrsti te-le reči: Poročila g. predsednika in blagajnika, nasveti posamnikov in volitev novega odbora za l. 1873.

Vse ude prijazno vabi odbor.

(Kat. polit. društvo v Velenji) ima predpustno nedeljo, t. j. 23. febr. o pol 4. uri popoldne svoj občni zbor, h kateremu se udje vljudno vabijo.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) Odlikovanja: Za konsistorialne svetovalce so imenovani čast. gg.: Ant. Žuža, č. korar, nadžupnik in dekan na Laškem; Ant. Reic, č. korar župnik in dekan v Vidmu; Fr. Juvančič, župnik in dekan pri Novicerkvi, in Ant. Gáluf, nadžupnik in dekan v Vuzenicah. — Za duhovska svetovalca imenovana sta čast. gg.: Jan. Kurnik mlaj. pri sv. Petru poleg Radgone, in Fr. Mikuš, župnik v Brežicah. — Č. g. Jož. Florjančič se je zaradi bolehnosti odpovedal oskrbovanja dekan. urada Gornjegradске dekanije in č. g. Jan. Krener je postal administrator Gornjegradске dekanije. — Č. g. Jož. Simonič je postal župnik pri sv. Jurju na Šavnici; č. g. Mat. Arzenšek, župnik v Poličanah in č. g. Jak. Korošak, prov. pri sv. Rupertu nad Laškim. — Umrla sta čč. gg. Maks Geršak, duhoven v pokoju in o. Marian Meglič, Frančiškan, oba v Brežicah. — Kuracija sv. Lamberta v Skomrh je do 18. t. m. razpisana.

Častiti gosp. dr. Čuček!

Mi sicer nismo za to, da bi doktorje ali odvetnike k sebi vabili, saj je veliko bolj veselo, ako teh treba ni; vendar je tudi potrebno, da imamo zagovornika za svoje pravice, moža, kateri je naroden in na ktereга se zanašati smemo. — Zato Vas preblagi gospod! očitno v imenu vseh drugih prosimo, da nas ne zapustite. Vi ste se

nam priljubili, in čeravno pri sv. Lenartu ni tako prijeten kraj, prizanesite vendar tistim podjedljivim našim nasprotnikom, in ostanite pri nas, posebno v zdajnih slabih okolščinah, ker smo tudi zvestega gospoda Knez-a, bilježnika, zgubili. Če nas Vi, predragi gospod, ne zapustite, bomo stali tudi mi, kot značajni možje na Vašej strani, in nasprotnikom pokazali, da je slovenska zemlja naša lastnina.

Vam zvesto udani:

Anton Roškar-župan. Dominik Čolnik. svetov. France Žlaber, župan. Jaka Ploj, župan. Jak. Strmšek, župan. Šim. Pivec, župan. Jan. Kolbl, svetov. Fr. Donik, župan. Ferdo Kapfer, župan. Fr. Krmek, svetov. Fr. Tomažič, župan občine benedičke. Juri Žižek, posest. v Trotkovi. Tom. Zadravec, posestnik v Trotkovi.

Tržna cena pretekli teden	V Mari- boru		V Ptujju		V Celju		V Varaž- dinu	
	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan	6	20	5	50	6	50	—	—
Rži	3	70	3	60	4	10	—	—
Ječmena "	3	70	3	20	3	60	2	75
Ovsa "	—	—	2	—	2	—	—	—
Turšice (koruze) vagan	3	80	3	50	3	80	3	35
Ajde "	3	20	2	85	3	80	3	20
Prosa "	—	—	3	40	3	50	—	—
Krompirja "	1	50	1	40	1	70	1	75
Sena cent	1	70	1	60	1	30	1	30
Slame (v šopkih) "	—	—	1	20	—	90	1	40
" za steljo "	—	80	—	80	—	65	—	95
Govedine funt	—	26	—	28	—	26	—	22
Telefine "	—	32	—	30	—	28	—	24
Svinjetine "	—	30	—	30	—	40	—	28
Slanine "	—	38	—	34	—	36	—	36

Najnovejši kurzi na Dunaju.

	fl.	kr.
Zedinjeni drž. dolg (100 gl.) 4 gld. 20 kr. %	69	75
Upne (kreditne) srečke po 100 gl. prvotne vrednosti, brez obresti, pa s 4kratnim srečkanjem	186	—
Ažijo srebra	107	69
" zlatá	5	18

Loterijske številke:

V Gradcu 8. februarja 1873: 57 56 78 5 21

Prihodnje srečkanje: 22. februarja.

Oznanilo.

Podpisani začnem od 20. t. m. vse sorte olja delati. To opravilo se pri meni umno opravlja, da ni olje ne preveč zažgano, ne premalo sprazeno, vrh tega pa čisto iztisnjeno, in da se olje z navržkom odmeri. Plačilo je celó píčlo: 5 kr. od pinta bučjega, od makovega olja pa 6 kr. Semena naj so prav posušena, ker je olje potem bolj okusno in dalje zdravo ostane.

Jože Jamnik,

2—2 mlinar v Slapah pri Černi gori.